

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy
Społecznej w Gnojnie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 4 713 mieszkańców.

Wójtem Gminy jest Pan Zbigniew Janik.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie został powołany Uchwałą Nr XI/37/90 Gminnej Rady Narodowej w Gnojnie z dnia 22 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie”.

Ośrodek posiada własny REGON 290803694 i NIP 655-14-34-499.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojnie jest Pani Dorota Boroń.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka został nadany Uchwałą Nr XVI/86/2004 Rady Gminy w Gnojnie z dnia 29 września 2004 r. Zmiany do Statutu wprowadzono Uchwałą Nr XXVI/117/08 Rady Gminy Gnojno z dnia 28 listopada 2008 r. – w § 5 dodano – „Realizację programów finansowanych lub współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej z zakresu polityki społecznej”, w § 6 – ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. Nr 192, poz.1378 ze zm.). Statut jest nieaktualny. Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował już projekt nowego Statutu, który zostanie przekazany do konsultacji Komisji Rady Gminy.

Regulamin Organizacyjny zatwierdzony Zarządzeniem Nr 43/13 Wójta Gminy Gnojno z dnia 27 maja 2013 r. W § 2 Regulaminu są nieaktualne publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek Pomocy Społecznej.

Uchwałą Nr XXXI/145/09 Rady Gminy Gnojno z dnia 29 kwietnia 2009 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub zwalniania od opłat, a także trybu ich pobierania;

BW
MP

Bu

Uchwałę Nr XXXV/236/14 Rady Gminy Gnojno z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XXXV/238/14 Rady Gminy Gnojno z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku, albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XXXV/237/14 Rady Gminy Gnojno z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XXXV/235/14 Rady Gminy Gnojno z dnia 31 stycznia 2014 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gnojno na lata 2014 - 2020;

Uchwałę Nr XXXI/146/09 Rady Gminy Gnojno z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie sposobu sprawienia pogrzebu przez Gminę Gnojno oraz zasad ponoszenia i zwrotu wydatków na pokrycie kosztów tego pogrzebu;

Zarządzenie Nr 11/A/2004 Wójta Gminy w Gnojnie z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojnie do wydawania decyzji w sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 109/2015 z dnia 13 lutego 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

2. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 108/2015 z dnia 13 lutego 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojnie pod poz. 1.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 17, 18 i 25 lutego 2015 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013, poz. 135).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie mieści się w budynku Urzędu Gminy w Gnojnie, tel. 041 31 13 135. Zajmuje 3 pomieszczenia usytuowane na piętrze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Trzech pracowników socjalnych pracuje w jednym pokoju, ale jest wygospodarowane miejsce, które daje klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest gotówką w kasie Ośrodka Pomocy Społecznej w wyznaczonych terminach.

Ad. 1 Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gnojnie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 4 pracowników, w tym kierownik i 3 pracowników socjalnych (Zał. Nr 1 – Tabela dot. kadry Ośrodka Pomocy Społecznej).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż kierownik posiada staż pracy oraz odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni również legitymują się kwalifikacjami określonymi w przepisach prawa.

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 4 713/3 = 1 571

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2015 r., poz. 163), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 571 mieszkańców.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS) wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego w 2014 roku przyznano dla 32 osób, w tym dla 28 osób samotnych, na łączną kwotę 136 515 zł. Za 26 osób opłacono składkę zdrowotną na kwotę 10 367 zł. W 2015 roku do dnia kontroli zasiłki stałe wypłacano 26 osobom, za 23 osoby opłacano składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

8210.16.2014; 510.1.2015; 8210.14.2014; 510.4.2015; 8210.4.2014; 8210.19.2013; 8210.13.2014; 8210.3.2014; 8210.17.2014; 8210.10.2014; 5100.3.2014; 5100.9.2014.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Akta zawierają wywiad rodzinny lub jego aktualizację, kopię orzeczenia o niepełnosprawności, zaświadczenia z urzędu gminy o posiadaniu bądź nie gospodarstwa rolnego, oświadczenia o sytuacji dochodowej. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej. Przywołano art. 108 k.p.a. oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka w sprawie wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

Natomiast brak było rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U z 2012, poz. 823), publikatora i daty wydania kodeksu postępowania administracyjnego, a także ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027).

Ponadto w części decyzji w sentencji i uzasadnieniu nie informowano klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W przywołanym w podstawie prawnej upoważnieniu Wójta dla Kierownika Ośrodka błędnie podano rok wydania upoważnienia, zamiast 2004 – 2014.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W skontrolowanych wywiadach w rubryce „praca socjalna” znajdowały się zapisy, które nie odzwierciedlały faktycznie świadczonej pracy socjalnej. Najczęściej wpisywano „przeprowadzenie wywiadu lub praca socjalna”.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy w większości klienci odbierali osobiście, potwierdzając ten fakt podpisem. W części decyzji brak dat ich odbioru.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojnie (Zał. Nr 2) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2014 wynika, iż w 2014 roku pomoc w formie zasiłku okresowego przyznano 19 osobom, głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 11 osób. Kwota wypłaconych świadczeń wynosiła 11 711 zł. W 2015 roku do dnia kontroli zasiłku okresowego udzielono dla 1 rodziny.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

8211.1.2014; 5101.4.2014; 5101.11.2014; 5101.18.2014; 5101.1.2015; 5101.13.2014; 5101.10.2014; 5101.20.2014; 5101.19.2014; 5101.16.2014.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, oświadczenia klientów o sytuacji dochodowej, zaświadczenia z urzędu gminy o posiadaniu bądź nie gospodarstwa rolnego, w niektórych brak zaświadczenia z powiatowego urzędu pracy.

W części sprawdzonych akt w podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, brak było

publikatora i daty wydania kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto nie we wszystkich decyzjach w postanowieniu określano powód przyznania zasiłku okresowego.

Decyzjom administracyjnym, w których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia się, należało nadać rygor natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformować klienta o tym fakcie w sentencji i w uzasadnieniu.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

W rodzinnych wywiadach środowiskowych lub ich aktualizacjach pracownicy socjalni w rubryce „praca socjalna” nie wykazywali, czego konkretnie dotyczyła praca socjalna.

Wysokość świadczeń wypłacana była zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wniesiono uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS w Gnojnie oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2014 wynika, iż pomocy w ramach Programu wieloletniego udzielono ogółem dla 637 osób. Ogólny koszt Programu w tym okresie wyniósł 174 734 zł, w tym dotacja celowa 131 051 zł. Pomocy w formie posiłku udzielono dla 273 osób, w tym dla 88 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej oraz 185 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2014 roku zasiłek celowy w ramach Programu przyznano 165 osobom ze 159 rodzin. W roku 2015 do dnia kontroli pomoc celową w ramach programu wieloletniego otrzymały 23 osoby.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w nizej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Gnojno:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dożywianych dzieci	
				2014	2015
1.	Szkoła Podstawowa w Raczycach	gorący posiłek	2,00 zł	80	77
2.	Szkoła Podstawowa w Balicach	gorący posiłek	2,00 zł	23	20
3.	Szkoła Podstawowa w Jarząbkach	gorący posiłek	2,00 zł	13	11
4.	Szkoła Podstawowa w Kosterze	gorący posiłek	2,00 zł	9	7
5.	Szkoła Podstawowa w Gnojnie	gorący posiłek	2,00 zł	75	63
6.	Gimnazjum w Gnojnie	gorący posiłek	2,00 zł	69	46
	RAZEM			269	224

Dodatkowo na dzień kontroli Ośrodek finansował koszty posiłku 4 dzieci, które uczęszczały do 2 szkół i przedszkola poza terenem Gminy Gnojno (w roku 2014 było 5 dzieci).

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Gnojno dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych i świadczeń rzeczowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

5113.49.z.2014; 5113.54.z.2014; 5113.56.z.2014; 5113.7.z.2015; 5113.9.z.2015;
5113.15.z.2015; 5113.139.z.2014; 5113.137.z.2014; 5113.136.z.2014; 5113.17.z.2015;
5113.23.z.2015;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

5113.80.2014; 5113.72.2014; 5113.56.2014; 5113.99.2015; 5113.77.2015; 5113.117.2015; 5113.248.2014; 5113.242.2014; 5113.240.2014; 5113.92.2015; 5113.86.2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była na podstawie list ze szkół. W podstawie prawnej decyzji są przytoczone przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, uchwała Rady Gminy Gnojno o podwyższeniu kryterium dochodowego do 150% oraz uchwała Rady Gminy Gnojno w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania. Dzieci, które wcześniej korzystały z tej formy pomocy mogły jeść posiłek od dnia zgłoszenia, pozostałe dopiero po rozeznaniu sprawy przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych z 2014 roku stwierdzono, iż świadczenia wypłacane były przed terminem uprawomocnienia się decyzji w oparciu o art. 130 § 4 k.p.a. W roku 2015 decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, a w sentencji i w uzasadnieniu poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Gnojnie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenie, opału.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w badanym okresie, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2), udzieliła 26 osobom zasiłków celowych i 34 osobom specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki te przyznawane były w szczególności na zakup żywności, odzieży, opału, pokrycie całości lub części kosztów zakupu leków i leczenia. Potrzeby takie jak zakup leków i leczenia potwierdzane były imiennymi fakturami. W roku 2015 do dnia kontroli zasiłek celowy otrzymały 2 osoby i 14 osób zasiłki celowe specjalne.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

8212.zc.8.2014; 8212.zc.9.2014; 8212.zc.14.2014; 5102.23.2014; 5102.28.2014; 5102.34.2014; 5102.36.2014; 5102.40.2014; 5102.41.2014; 5102.2.2015; 5102.1.2015.

Zasiłki celowe specjalne:

5102.2.sp.2015; 5102.4.sp.2015; 5102.5.sp.2015; 5102.9.sp.2015; 5102.12.sp.2015; 5102.13.sp.2015; 5102.107.sp.2014; 5102.99.sp.2014; 5102.98.sp.2014; 5102.96.sp.2014; 5102.81.sp.2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka w sprawie wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W sprawdzonych decyzjach z 2014 roku na zasiłki celowe w podstawie prawnej przywołany został art. 41 ustawy o pomocy społecznej zamiast art. 39, a w podstawie prawnej decyzji na specjalne zasiłki celowe – art. 39 zamiast 41. W 2015 r. tę pomyłkę skorygowano.

W decyzjach z 2014 r. brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także publikatora i daty wydania kodeksu postępowania administracyjnego.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych na zasiłki specjalne celowe i celowe zespół kontrolny odnotował, iż pomoc świadczona była przed upływem uprawomocnienia się decyzji. Decyzjom należało nadać rygor natychmiastowej wykonalności w oparciu o art. 108 § 1 k.p.a., informując klienta o tym fakcie w sentencji i w uzasadnieniu.

W sprawdzonych decyzjach przyznających pomoc celową i specjalną celową w 2015 roku w podstawie prawnej brak rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W większości sprawdzonych decyzji wydanych na zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe nie wskazano celu, na jaki zostały przyznane.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze określa Uchwała Nr XXXI/145/09 Rady Gminy Gnojno z dnia 29 kwietnia 2009 rok. Pełny koszt 1 godziny usług wynosił 6 zł.

Usługi obejmowały: utrzymanie w porządku i czystości mieszkania, dbanie o higienę podopiecznego, dostarczenie zakupów, dostarczenie opału z miejsca składowania, palenie w piecu, zamawianie wizyt lekarskich, realizacja recept.

W roku 2014 usługi realizowało pięć opiekunek domowych, zatrudnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na umowę – zlecenie. Ta forma wsparcia kierowana była do 5 osób. W roku bieżącym do dnia kontroli usługi wykonywane są u 4 osób przez cztery opiekunki domowe.

W decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika GOPS zawarte są m. in.: okres świadczenia usług, liczba dni w tygodniu i liczba przyznanych godzin dziennie, pełny koszt 1 godziny usługi, rzeczywista wysokość odpłatności oraz, że będą świadczone przez opiekunkę zatrudnioną przez GOPS w Gnojnie.

Sprawdzono następujące akta spraw:

8225.5.2014; 5122.3.2015; 8225.2.2014; 5122.2.2015; 8225.3.2014; 8225.4.2014; 5122.1.2015; 8225.1.2014; 5122.4.2015.

W aktach klientów znajdują się m.in.: wywiad środowiskowy, odcinki rent i emerytur, zaświadczenie lekarskie o potrzebie usług opiekuńczych, oświadczenie klienta wyrażającego zgodę na pomoc danej opiekunki, oświadczenie opiekunki, umowa – zlecenie, comiesięczne karty pracy opiekunki, odcinki wpłat klientów.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych z 2014 roku odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Ponadto brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienia Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka w sprawie wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji z 2015 roku brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz publikatora kodeksu postępowania administracyjnego. Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności informując o tym fakcie klienta w sentencji i uzasadnieniu, ale w podstawie prawnej decyzji brak art. 108 § 1 k.p.a.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie nie sporządzał aktualizacji wywiadu rodzinnego co ½ roku, co jest niezgodne z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, gdyż w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację powinno się sporządzać nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych

Do zasadności udzielonej pomocy zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. Z informacji udzielonej przez Kierownika GOPS w Gnojnie wynika, iż w 2014 roku w domach pomocy społecznej przebywało 8 mieszkańców gminy, za których Ośrodek ponosił odpłatność. Ogólny koszt odpłatności gminy w 2014 roku wyniósł 183 748 zł.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (*art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub

odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: wskazywaniu klientom możliwości i warunków uzyskania wsparcia finansowego, pomocy rzeczowej, posiłków; wspieraniu w ustalaniu celów zawodowych; pomocy w zaplanowaniu działań związanych z przygotowaniem do wyjścia na rynek pracy; pomocy w zaplanowaniu obowiązków domowych, wygospodarowaniu czasu niezbędnego na poszukiwanie pracy; wskazywaniu źródeł informacji o bezpłatnych kursach zawodowych; zachęcaniu do uczestnictwa w konsultacjach z doradcą zawodowym; monitorowaniu sytuacji szkolnej dzieci; pomocy w zaplanowaniu budżetu domowego i sporządzeniu listy potrzebnych artykułów chemicznych i spożywczych; wspieraniu w kompletowaniu brakujących świadectw pracy; pomocy w pisaniu pism i załatwianiu innych spraw urzędowych; kierowaniu osób do Powiatowego Zespołu ds. Niepełnosprawności w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje m.in.: z Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, służbą zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gnojnie kontrakt socjalny jest wykorzystywany w stopniu dostatecznym jako instrument pracy socjalnej, w 2014 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni zawarli 18 kontraktów, w tym 9 w ramach PO KL.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadanie to zostało powierzone Ośrodkowi Pomocy Społecznej Uchwałą Nr XXII/150/12 Rady Gminy Gnojno z dnia 27 września 2012 roku. Uchwałą Nr XXIII/149/12 Rady Gminy Gnojno z dnia 27 września 2012 r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012 – 2014. W kontrolowanej jednostce w roku 2014 oraz w roku bieżącym do dnia kontroli nie zatrudniono asystenta rodziny. Pracownicy socjalni na bieżąco monitorują sytuację w rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gnojnie ustalono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 571 mieszkańców.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Statut GOPS należy zaktualizować. W § 2 Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka widnieją nieaktualne publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek Pomocy Społecznej.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających zasiłki stałe brak ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027). Ponadto mylnie podano rok wydania upoważnienia Wójta Gminy dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W większości skontrolowanych decyzji administracyjnych dotyczących wszystkich form pomocy w podstawie prawnej brak rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012, poz. 823), a także publikatora i daty wydania kodeksu postępowania administracyjnego. W części decyzji na zasiłki okresowe, widniał nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej.

W kilku decyzjach na zasiłki okresowe w sentencji nie podano powodu przyznania świadczenia.

W części decyzji wydanych na zasiłki stałe w sentencji i uzasadnieniu nie informowano klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując art. 108 k.p.a. jedynie w podstawie prawnej. Natomiast w części decyzji przyznających usługi opiekuńcze w 2015 r. stwierdzono sytuację odwrotną – decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności informując o tym fakcie klienta w sentencji i uzasadnieniu, ale w podstawie prawnej brak art. 108 k.p.a.

W większości sprawdzonych decyzji administracyjnych na zasiłki okresowe, posiłek i zasiłki celowe z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz zasiłki celowe i specjalne celowe, a także usługi opiekuńcze w 2014 r., w których termin realizacji upływał przed ich uprawomocnieniem się, zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności. W ocenie kontrolujących w podstawie prawnej należało przywołać art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, a w sentencji i uzasadnieniu poinformować klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W większości sprawdzonych decyzji wydanych na zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe nie wskazano celu, na jaki zostały przyznane.

U osób, które objęte były usługami opiekuńczymi przez 12 miesięcy nie sporządzano kontrolnego wywiadu rodzinnego.

W rodzinnych wywiadach środowiskowych lub ich aktualizacjach pracownicy socjalni w rubryce „praca socjalna” nie wykazują czego dotyczyła praca socjalna. Najczęściej wpisywane jest „przeprowadzenie wywiadu lub praca socjalna”.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Gnojno dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że GOPS w Gnojniu w stopniu dostatecznym wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

W kontrolowanej jednostce nie jest zatrudniony asystent rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.

Protokół podpisali:

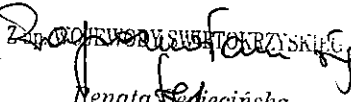
Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:
Z up. WÓJTA GMINY GNÓJNO

Dorota Boroń
KIEROWNIK
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Kielce, dnia 17 marca 2015 r.

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej

Renata Segiecińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
28-114 Gnojno
woj. świętokrzyskie
tel.(41) 353-20-36
NIP 655-14-34-499 REGON 290803694

